

Grise har gavn af cikorierødder

Rå eller tørrede cikorierødder i grisefoder har flere gode egenskaber, så som at begrænse parasitter og ornelugt

Af Laurits Lydehøj Hansen

Økologiske svineproducenter har længe været interesseret i at få bugt med parasitter, som grisene optager fra jord og planter. Vel at mærke uden brug af medicin. Samtidig er det sandsynligt, at et forbud mod kastration til fjernelse af ornelugt først vil finde sted inden for økologisk svineproduktion. Derfor valgte vi år 2000 at forske i anvendelse af cikorie mod orm og mod ornelugt.

Inulin for dyrt til foder

Baggrunden for at forske i cikories effekt er, at undersøgelser i 1990'erne viste, at stoffet inulin (langkædede kulhydrater) kan reducere problemet ornelugt ved at ændre tarmkanalens mikroflora. Herved reduceres bl.a. dannelsen af skatol i blind- og tyktarm. Og det er skatol, der i høj grad medvirker til at udvikle ornelugt, når det optages i blod og spæk hos grisene. Samtidig viste danske forskere, at fodring med inulin var effektivt mod indvoldsorm i svin.

Men inulin, der i dag billigst udvindes ved ekstraktion af cikorierødder, er for dyrt at bruge i grisefoder, så der måtte findes en billigere løsning. Og her kom cikorierødderne ind i billedet.

Cikorierødder fjerner ornelugt

De udførte forsøg viste, at cikorierødder – bl.a. på grund af sit inulinindhold (15-17 pct.) - ikke blot kan hæmme parasitters formering ganske effektivt, men også kan begrænse skatol (ornelugt), når den gives i foderet.

Den foreløbige konklusion på fire omfattende forsøg er, at 10 pct. tørret cikorie i foderet givet i en uge før slagtning kan sikre næsten alle hangrise et lavt skatoltal. Det vil kræve et yderligere produktionsforsøg at afgøre om fx 5 pct. tørret cikorie også er nok til at sænke skatolniveauet under den grænse, som benyttes ved frasortering på danske slagterier.

Friske eller tørrede rødder

Friske rødder kan hakkes og gives med samme effekt som tørrede. Og selvom den friske rod har et stort indhold af bitterstoffer, æder grisene den med stor appetit. Når cikorierødderne alligevel skal tørres til brug hos de fleste svineproducenter, skyldes det hensyn til transport, håndtering og opbevaring i den varme del af året. Når roden er tør, ændrer den i nogen grad smag og bliver let sødlig, hvilket grisene naturligvis ikke er spor kede af.

Cikorierødder kan dyrkes på samme måde som roer. Så hvis svineproducenterne finder ud af, at de vil bruge store mængder af rødder for at fjerne ornelugt, vil det være forholdsvis nemt at sætte en større produktion i gang. Man bruger de samme maskiner som til dyrkning af roer, og udbyttet er næsten lige så stort.

Potentiale som væksthæmmer

Inulin kan benyttes til at forbedre fordøjelsen, idet stoffet stimulerer sundhedsgavnlig mælkesyre- og bifidobakterier og reducerer fremvækst af bakterier, som kan medfører sygdomme og dannelse af lugtstoffer. Inulin eller cikorierod er derfor potentielt et præbiotikum, som måske kan erstatte antibiotiske væksthæmmere, forhindre tarminfektioner og begrænse zoonoser (fx salmonella). Nye forsøg starter i FØJO III-regi i 2006, men allerede nu ved vi, at tørret cikorierod vil kunne forhindre udbrud af svinedysenteri.